

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. Š., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na slobodu pohybu podľa čl. 23 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tpo 36/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 3 Tos 53/2009 z 3. septembra 2009 a sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2010 doručená sťažnosť I. Š., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv podľa čl. 17, čl. 23, čl. 46 a čl. 50 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 36/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 3 Tos 53/2009 z 3. septembra 2009 a sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo:

«Okresný prokurátor podal na Okresný súd Bratislava V obžalobu 3 Pv 420/09 dňa 21. 9. 2009 pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 140 písm. b) Tr. zák. ...

Vedel som, že sťažovateľ už opakovane žiadal o prepustenie z väzby a že Krajský súd v Bratislave opakovane rozhodol, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. stále trvajú. V žiadnom rozhodnutí nikto nereagoval v zmysle zásady oficiality na správnosť kvalifikácie stíhaného skutku.

Sťažovateľ a obhajca je presvedčený, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. nikdy neexistovali a súdy už pri vzatí obžalovaného do väzby rozhodovali absolútne nesprávne a v rozpore so zákonom. Neuviedli pritom žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by reálne odôvodňovala buď pokračovanie alebo dokonanie trestného činu. ...

Vážne aj prokurátor aj odvolací súd uvažuje o tom, že by sťažovateľ po prepustení z väzby mal hľadať poškodeného a mal záujem ťažkú ujmu dokonať. Argumentuje sa tým: Ved' sa obžalovaný pokúsil spôsobiť mu ťažkú ujmu na zdraví a keďže má odpis registra trestov pestrý, rôznorodý (absolútna väčšina odsúdení právne neexistuje!!) a keďže mal „problémy“ s drogami a bol liečený, tak dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. trvajú aj po uplynutí 8 mesiacov trvania väzby?! ...

Sťažnosť prokurátora bola doručená obhajcovi až dňa 7. 1. 2010. Obhajca zistil, že odvolací súd dňa 5. 1. 2010 sp. zn. 2 Tos 98/2009 napadnuté uznesenie súdu I. stupňa, ktorým bol sťažovateľ prepustený na slobodu, zmenil a ponechal obžalovaného vo väzbe. ...

To, že sa obžalovaný nemohol vyjadriť k podanej sťažnosti okresného prokurátora, ktorá bola obhajcovi doručená až po rozhodnutí po nej, je v rozpore s Trestným poriadkom a porušením práva na obhajobu!

Sťažovateľ je absolútne presvedčený, že je vo väzbe bez dôvodu a že predmetným rozhodnutím boli porušené jeho ľudské práva zaručené Ústavou SR. Rozhodol bez konkrétnej skutočnosti a bez vážneho a konkrétneho dôvodu naďalej obmedzuje slobodu občana SR. ...

V konkrétnom prípade, už rozhodnutím sudcu o vzatí do väzby bolo porušené právo, pretože neexistoval žiaden dôvod, žiadna skutočnosť, ktorá by odôvodňovala predpoklad, že by občan stíhaný pre ublíženie na zdraví chcel v trestnej činnosti pokračovať alebo ťažkú ujmu dokončiť. Obmedzená sloboda bola bez akéhokoľvek zákonného dôvodu!

Odvolačný súd opakovane bez zákonného dôvodu a bez skúmania stavu veci v čase rozhodnom úplne formálne a stereotypne dňa 2. 6. 2009 sp. zn. 3Tpo 36/2009 a dňa 3. 9. 2009 sp. n. 3Tos 53/2009 bez uvedenia konkrétnej skutočnosti tvrdil, že dôvod možného pokračovania daný je, hoci tento úplne jednoznačne neexistuje.

Odvolačný súd rozhodol v ostatnom rozhodnutí bez toho, aby obhajcovi bola doručená sťažnosť prokurátora a aby sa mohol k nej vyjadriť. Došlo k porušeniu práva na obhajobu a naostatok nešlo o spravodlivý proces nestranného súdu.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Krajský súd v Bratislave postupne rozhodnutiami 3 Tpo 36/2009 zo dňa 2. 6. 2009 a 3 Tos 53/2009 zo dňa 3. 9. 2009 a napadnutým uznesením 2 Tos 98/2009 zo dňa 5. 1. 2010 porušil základné právo sťažovateľa podľa Ústavy SR čl. 12, 17, 23, 46, 50 a podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa čl. 5, čl. 6.

Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 98/2009 zo dňa 5. 1. 2010 a sťažovateľa I. Š., prepúšťa z väzby na slobodu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva podľa čl. 5 bod. 5 odškodnenie (primerané zadosťučinenie) vo výške 8.000,- EUR (8 mesiacov väzby ku dňu 18. 1. 2010, t. j. 1000,- EUR za 1 mesiac nezákonne obmedzenej slobody).

Porušovateľ Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za prevzatie zastupovania a prvú poradu a podanie na Ústavný súd SR, podľa vyhláška č. 655/2004 Z. z., § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a, c, t. j. 2 x 120,23 EUR + 2 x 7,21 EUR (režijný paušál) + 19 % DPH, celkom 303,30 €. Všetko, t. j. 8.303,30 EUR

je porušovateľ povinný zaplatiť na účet JUDr. J. H., vedený v S. a. s., č. ú.:..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti Nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 36/2009 z 2. júna 2009 a sp. zn. 3 Tos 53/2009 z 3. septembra 2009, ústavný súd odmietol ako podanú oneskorene.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 25. januára 2010. Ústavný súd zistil, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 36/2009 z 2. júna 2009, ktoré sa týmto dňom stalo právoplatným, bolo sťažovateľovi doručené 11. júna 2009 a jeho obhajcovi 15. júna 2009. Ústavný súd zároveň zistil, že ďalšie namietané uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 53/2009 z 3. septembra 2009, ktoré týmto dňom nadobudlo právoplatnosť, bolo sťažovateľovi doručené 9. septembra 2009 a jeho obhajcovi 11. septembra 2009.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Ústavný súd vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum právoplatnosti namietaných uznesení krajského súdu (v prvom prípade 2. júna 2009 a v druhom prípade 3. septembra 2009) či dátumy ich doručenia sťažovateľovi (v prvom prípade 11. júna 2009 a v druhom prípade 9. septembra 2009), ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (25. januára 2010), považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 156/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie čl. 12 ústavy, základných práv podľa čl. 17, čl. 23, čl. 46 a čl. 50 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010.

Podstatou námietok sťažovateľa v tejto časti sťažnosti boli tvrdenia o tom, že rozhodnutie krajského súdu je nezákonné a nesprávne, pretože neobsahuje konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie zotrvanie sťažovateľa vo väzbe. Sťažovateľ tvrdil, že jeho osobná sloboda je obmedzená nezákonne a že k porušeniu jeho práv došlo aj postupom krajského súdu, ktorý rozhodol o jeho ponechaní vo väzbe aj napriek tomu, že sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry B. (ďalej len „okresná prokuratúra“) proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 147/2009 zo 17. decembra 2009, ktorým bol prepustený na slobodu, bola jeho obhajcovi doručená až po rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tom videl sťažovateľ porušenie svojho práva na obhajobu.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 23 ods. 1 ústavy sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o ponechaní sťažovateľa vo väzbe) nemohlo vôbec dôjsť

k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05).

Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej je primerane koncipovaná aj judikatúra ústavného súdu, vyplýva, že v trestnom konaní a bez pochybností aj v konaní o väzobných veciach sa musia rešpektovať pravidlá spravodlivého procesu, aj keď nie tak identicky ako ich priznáva čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale konkrétne procesné záruky sa musia garantovať v rozsahu zlučiteľnom so základným právom podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právom podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Je potrebné konštatovať, že pri rozhodovaní o zákonnosti väzby sa na niektoré z procesných záruk kladie mimoriadny dôraz. Medzi tieto záruky nepochybne patrí právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy [aj podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru] zaručuje všetkým oprávneným osobám jednak čas na prípravu obhajoby, možnosť pripraviť si obhajobu, ako aj to, že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby.

Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (obdobne napr. III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04, III. ÚS 186/06).

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, zo zápisnice o hlavnom pojednávaní okresného súdu sp. zn. 2 T 147/2009 zo 17. decembra 2009, ako aj z doručenky preukazujúcej doručenie písomnosti označenej „2 T 147/09 sť. OP“ sťažovateľovi ústavný súd zistil, že sťažovateľ, ktorého väzba začala plynúť 18. mája 2009, bol ako obžalovaný z trestného činu ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 155 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona na hlavnom pojednávaní 17. decembra 2009 na základe žiadosti prepustený z väzby na slobodu. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dôvody väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda že bude pokračovať v trestnej činnosti, sú minimálne spochybnené, pretože podľa záverov znaleckého posudku boli jeho útoky proti poškodenému vedené malou silou a prudkosťou, a že k veci bude vypočutý ešte znalec, ktorý sa vyjadrí k možnosti spôsobiť uvedeným útokom ťažkú ujmu na zdraví.

Na hlavnom pojednávaní, na ktorom boli okrem iných prítomní sťažovateľ a jeho obhajca, podal prokurátor okresnej prokuratúry po vyhlásení rozhodnutia o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu sťažnosť. Jej dôvody uviedol v podaní doručenom okresnému súdu 23. decembra 2009. V tejto sťažnosti prokurátor argumentoval tým, že dôvody preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku aj naďalej trvajú a sú odôvodnené jeho nemajetnosťou, drogovou kariérou, že nezastihnuteľnosť poškodeného nie je dôvodom na záver, že sťažovateľ sa nepokúsi ho opäť napadnúť, pretože dosiaľ bolo preukázané, že k napadnutiu došlo z pomsty. Okrem toho prokurátor poukázal na násilnú povahu sťažovateľa, jeho trestný postih za rôznorodú trestnú činnosť a závislosť na alkohole, pod vplyvom ktorého sa trestnej činnosti dopúšťa. Prokurátor uzavrel, že hrozba pokračovania trestnej činnosti sťažovateľa je vzhľadom na uvedené okolnosti veľmi reálna.

Predmetná sťažnosť prokurátora bola sťažovateľovi zaslaná na vyjadrenie. Ako vyplýva z doručenky, na ktorej je ako odosielateľ uvedený okresný súd a adresátom je

sťažovateľ v Ústave na výkon väzby B., túto písomnosť označenú „2 T 147/09 st. OP“ sťažovateľ prevzal 30. decembra 2009. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že jeho obhajcovi bola táto sťažnosť prokurátora doručená 7. januára 2010.

O sťažnosti prokurátora rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem iného konštatoval:

„Druhostupňový súd po preskúmaní predloženej veci konštatuje, že v predmetnej veci doposiaľ vykonané dôkazy naďalej odôvodňujú opodstatnenosť predmetného trestného stíhania proti obžalovanému a v danom štádiu konania existuje naďalej odôvodnená obava, že v prípade prepustenia obžalovaného na slobodu by mohol pokračovať v trestnej činnosti, nakoľko podľa odpisu z registra trestov tento bol doposiaľ deväťkrát súdne trestaný pre rôznu trestnú činnosť (v piatich prípadoch sa na neho hľadí akoby trestaný nebol a posledné odsúdenie sa týkalo trestnej činnosti súvisiacej s prechovávaním omamnej látky), naposledy bol odsúdený Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 2 T 198/1996 z 26. 5. 1997 pre trestný čin podľa § 187 ods. 1 Tr. zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s odkladom na skúšobnú dobu do 26. 11. 1999 a zároveň mu bolo uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Podľa názoru sťažnostného súdu dôvodnosť väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. je predovšetkým daná s poukazom na osobu obžalovaného a na charakter trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. ...

Pokračovaním v trestnej činnosti sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy.

V danom konkrétnom prípade existuje skutočne odôvodnená a reálna obava, že obžalovaný v prípade prepustenia na slobodu bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nakoľko obžalovaný je nezamestnaný, má sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti, čoho dôkazom sú predchádzajúce odsúdenia. V obžalovanom sa jedná o osobu, ktorá sa oddáva konzumácii alkoholu, pričom aj prejednávaneho skutku sa mal dopustiť pod vplyvom

alkoholu a syndróm závislosti od alkoholu u obžalovaného konštatovali aj znalci z odboru psychiatrie.“

Podstata sťažovateľových námietok spočívala v tom, že tým, že jeho obhajcovi bola sťažnosť prokurátora proti prvostupňovému rozhodnutiu doručená na vyjadrenie až 7. januára 2010, teda až potom, ako o nej konal a rozhodol krajský súd (5. januára 2010), došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu a práva na spravodlivý súdny proces, pretože nemohol prezentovať svoje argumenty proti väzbe. Porušenie svojich práv videl sťažovateľ aj v tom, že neboli dané dôvody jeho ďalšieho zotrvania vo väzbe a aj napriek tomu krajský súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa spojenú s tým, že sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, bola jeho obhajcovi doručená až po rozhodnutí krajského súdu, čím mu bola v podstate odňatá možnosť predstrieť argumenty svedčiace proti ďalšiemu trvaniu väzby, ústavný súd uvádza, že v takýchto prípadoch musí všeobecný súd svojím procesným postupom zabezpečiť obvinenému, respektíve obžalovanému (v tomto prípade sťažovateľovi), rozumnú príležitosť obhajovať svoje práva, a tak sa vyjadriť k dôvodnosti a zákonnosti väzby. Ústavný súd pripomína, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený alebo obžalovaný obhajuje sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má, alebo ho musí mať, je potom úlohou tohto obhajcu obhajovať práva tejto osoby čo najúčinnším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup pri hájení práv, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného alebo obžalovaného vyvracajú alebo ju zmierňujú (§ 44 ods. 1 Trestného poriadku) [obdobne III. ÚS 392/09].

Ústavný súd konštatuje, že o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 147/09 zo 17. decembra 2009 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010. Podľa vyjadrenia sťažovateľa bola táto sťažnosť

prokurátora doručená jeho obhajcovi až 7. januára 2010, ale podľa zistení ústavného súdu bola sťažovateľovi doručená už 30. decembra 2009. Je nepochybné, že v čase medzi doručením sťažnosti prokurátora sťažovateľovi a konaním neverejného zasadnutia krajského súdu o nej mohol sťažovateľ predstrieť svoje argumenty svedčiace proti ďalšiemu ponechaniu vo väzbe. Ústavný súd sa teda nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že vzhľadom na to, že táto sťažnosť bola jeho obhajcovi doručená až dva dni potom, ako o nej rozhodol krajský súd, došlo k porušeniu práva na obhajobu, a teda aj k odňatiu jeho práva predložiť argumenty proti ďalšiemu trvaniu väzby. Dané námietky sťažovateľa totiž vyznievajú alibisticky, čím sťažovateľ v absolútnej miere preniesol ťarchu zodpovednosti za to, že sa nevyjadril k sťažnosti prokurátora, na krajský súd. Pritom stačilo, aby v tejto súvislosti kontaktoval svojho obhajcu. Tieto tvrdenia by ústavný súd neprezentoval, ak by ani sťažovateľ a ani jeho obhajca nemali žiadnu vedomosť o argumentoch prokurátora. Takáto situácia by nastala len vtedy, ak by si okresný súd vôbec nesplnil svoju povinnosť a sťažnosť prokurátora by krajskému súdu predložil bez toho, aby ju zaslal na vyjadrenie sťažovateľovi a jeho obhajcovi. Ako vyplýva z tvrdení sťažovateľa, jeho obhajca sa o obsahu sťažnosti prokurátora dozvedel až 2 dni po konaní neverejného zasadnutia druhostupňového súdu, na ktorom sa konalo o tejto sťažnosti, ale sťažovateľ jej obsah poznal už 30. decembra 2009. To znamená, že mal dostatok času na to, aby 5. januára 2010, keď krajský súd rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, predstrel tomuto súdu svoje argumenty o tom, že ďalšie trvanie jeho väzby nie je dôvodné. Sťažovateľ tak mohol učiniť sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu, ktorého pre účely podania kvalifikovaného vyjadrenia k sťažnosti prokurátora, ako už ústavný súd uviedol, mohol kontaktovať. Podľa názoru ústavného súdu je práve aj takýto postup súčasťou aktívneho hájenia práv, a tým aj uplatnenia práva na obhajobu, a to už bez ohľadu na to, kto tento aktívny prístup vyvinie, či to bude obhajca, alebo sťažovateľ, zvlášť v prípadoch, ak ide o osobnú slobodu dotknutej osoby.

Ústavný súd konštatuje, že okrem toho sťažovateľ namietal nezákonnosť uznesenia krajského súdu z dôvodu, že ňo netrvajú a ani nie sú dané dôvody na ďalšie trvanie väzby a aj napriek tomu krajský súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol.

Podľa názoru ústavného súdu z napadnutého uznesenia krajského súdu však jednoznačne vyplýva, v čom tento súd videl dôvodnosť sťažovateľovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd existenciu daného zákonného dôvodu odôvodnil aj skutkovými okolnosťami, pričom poukázal na osobu sťažovateľa a charakter spáchanej trestnej činnosti. V tejto súvislosti sa krajský súd odvolal na predchádzajúce odsúdenia sťažovateľa, na skutočnosť, že je nezamestnaný, že má preukázateľné sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti, že sa oddáva požívaniu alkoholických nápojov a že aj skutok, za ktorý bola naňho podaná obžaloba, spáchal pod vplyvom alkoholu. Podľa vyjadrenia krajského súdu syndróm alkoholovej závislosti u sťažovateľa konštatovali aj znalci z odboru psychiatrie.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné. A práve aj v tomto smere sa rozhodnutie krajského súdu z hľadiska sťažovateľovej námietky o nedostatočnej odôvodnenosti jeho ďalšieho ponechania vo väzbe javí ako akceptovateľné.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, sa ústavný súd nedomnieva, že by z tohto rozhodnutia vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutkové alebo právne závery krajského súdu nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom označených práv.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd poznamenáva, že nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, ktorá by spájala porušenie tohto článku s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 98/2009 z 5. januára 2010. Ústavný súd ani nezistil, aby sťažovateľ predniesol relevantné argumenty, ktoré by aspoň naznačovali možnosť porušenia tohto článku ústavy, ktorý predstavuje všeobecné ustanovenie druhej hlavy ústavy, ktorá pristupuje pri interpretácii základných práv a slobôd.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 23 ods. 1 ústavy, ktorým sa zaručuje sloboda pohybu a pobytu, ústavný súd konštatuje, že ak mal sťažovateľ na mysli porušenie tohto základného práva z hľadiska obmedzenia jeho osobnej slobody tým, že je vo väzbe, tak tieto argumenty môže ústavný súd skúmať, ale len z perspektívy dodržania garancií, ktoré obsahuje čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, ktoré predstavujú lex specialis k základnému právu zaručenému čl. 23 ústavy.

S prihliadnutím na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť (napr. III. ÚS 277/07, II. ÚS 131/08, III. ÚS 177/08) ústavný súd zastáva názor, že ak ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúceho sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, treba vychádzať z toho, že čl. 17 ústavy zahŕňa hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu.

Ústavný súd rešpektuje prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al v. Belgicko* z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), ktorý predstavuje prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ďalšie námietky sťažovateľ, aj keď je zastúpený kvalifikovaným zástupcom, nepredniesol. Právo na súdnu a inú ochranu obsahuje viacero základných práv a slobôd,

ktoré sťažovateľ nekonkretizoval. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania a nemá právomoc určovať, ktoré základné práva alebo slobody podľa sťažovateľa mali byť porušené.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2010